

Rådets möte 10 december 2025

Tid: 09.00-12.00

Plats: Länsstyrelsen, Hamngatan 4, Jönköping

Ledamöter i Klimatrådet som närvarade på mötet

Andreas Johansson, Sandahls Logistik

Brittis Benzler, Landshövding, ordförande i Klimatrådet -deltog ej sista timmen då Emma

Willaredt, Länsstyrelsen, tog över rollen som ordförande.

Catherine Legrand, Jönköping University

Cecilia Löf, Atteviks

Emilie Walfridsson, Region Jönköpings län

Esbjörn Karlsson, Skanska

Fridolf Eskilsson, Jönköping Energi

John Wibrand, Swegon

Kenth Williamsson, Vaggeryds kommun

Sara Lindberg, Nässjö kommun

Gunnar Holmstedt, Kanadevia Inova Jönköping Biogas

Adjungerad

Carlos Pettersson, Energikontor Norra Småland

Ledamöter i Klimatrådet som hade förhinder och inte deltog i mötet

Anders Gunnarsson, Ragn-Sells

Andreas Georgii, Castellum

Anna-Karin Zinnerfors, Elmia

Emelie Liberg, Försvarsmakten

Greger Larsson, Svenska kyrkan

Jane Ydman, Region Jönköpings län

Johan Thor, Friskis och Svettis

2025-12-10

Jonas Klarén, Garo
Kristine Hästmark, Gnosjö kommun
Magnus Olsson, Länsförsäkringar Jönköping
Mats Holmstedt, Tranås kommun
Mårten Lindberg, HSB Göta
Pia Odin, Värnamo Energi
Rikard Bunnvik, Jönköpings kommun
Susanne Wahlström, Habo kommun
Therese Petersson, Sävsjö kommun
Tobias Pettersson, Värnamo kommun
Tommie Ekered, Region Jönköpings län
Ulrica Björnhag, LRF
Ulrika Strömberg, Husqvarna Group AB
William Axelsson, FC Gruppen

Övriga deltagare

Catarina Kristensson, beredningsgruppen och Länsstyrelsen
Ellinor Allwood, beredningsgruppen och Länsstyrelsen, sekreterare
Emil Levin, Länsstyrelsen, föredragande
Emma Willaredt, Länsstyrelsen
Jesper Agrelius, Länsstyrelsen, föredragande
Lydia Olofsgård, beredningsgruppen, Energikontor Norra Småland
Natalia Jones, Energikontor Norra Småland

Punkt 1. Mötet öppnas och inledning

Landshövding Brittis Benzler hälsade välkommen och mötet inleddes med en presentationsrunda. Andreas Johansson, Sandahls Logistik, välkomnades särskilt som ny medlem i rådet.

Dagordningen fastställdes.

2025-12-10

Punkt 2. Föregående mötesanteckningar

Föregående möte 25 september diskuterades bland annat:

- Ställningstagande om klimatpriset 2025, vinnare och två hedersomnämningen.
- Uppstarten av arbetet i JET - Jönköpings län elektrifierar tillsammans, som Emil Levin, länsstyrelsen, rapporterade från.
- Länets färdigställda klimat- och sårbarhetsanalys som Charlotte Andersson, länsstyrelsen, presenterade resultat från. Länsstyrelsen kommer gärna på besök och berättar mer om analysen för de som är intresserade.

Efter mötet genomfördes ett "Handslag för klimatet" tillsammans med Klimatrådets samverkansarena och beredningsgrupp för att synliggöra den nya klimat- och energistrategin som den gemensamma riktningen i arbetet.

Punkt 3. Sandahls Logistik klimatarbete

Andreas Johansson från Sandahls Logistik, ny medlem i klimatrådet och vinnare av årets klimatpris, presenterade deras klimatarbete. Presentationen bifogas anteckningarna.

Sandahlsbolagen har en bredd med det mesta vad gäller transporter ([se film](#)). Sandahlsbolagen ett av Sveriges största familjeägda oberoende logistikkoncerner. Det är 10 helägda bolag med 1100 anställda, 33 anläggningar från Malmö till Luleå, grundades 1949 och omsätter 3 miljarder. Branschledande inom hållbarhet. Har flera certifieringar.

Sandahls Logistik har 820 anställda, 8 kombiterminaler varav 4 driftas själva och omsättningen är 1,9 miljarder. 5 fokusområden: väg, järnväg- och specialtransporter, spedition och lager. 100% grön el i alla tåg.

Modern fordonspark med 450 lastbilar, 330 trailers som lyfts från lastbilar och ställs på tågagnar, 500 kombivagnar, 13 moderna trexx-lok som kör 110 km/h - samma fart som persontrafik vilket ger kortare ledtider, 450 släp, 280 lösflak, 4 egna järnvägslinjer. All personal egen. 2022 gjordes en plan om att fasa ut fossila bränslen. Årsskiftet 25/26 kör vi fossilfritt.

Arbetar på många olika sätt med drivmedel och effektivisering, exempelvis: Tåg ger mindre utsläpp än lastbilar med biobränsle. Nyinvesterade fordon består av Gas eller El-lastbilar. Airsave behåller däcktryck. Säkerställer biogasvolymmer

2025-12-10

direkt från producenter. Bränslecoachar jobbar med alla chaufförer. Eget drivmedelstillägg baserat på våra drivmedel. Tydliga miljörapporter till våra kunder baserad på verkliga drivmedel. Ruttoptimering och fyllnadsgrad.

Utmaningar framåt:

- Höjda spåravgifter
- Sänkta dieselpriiser
- Fossilfria drivmedel ökar i pris
- Välja rätt drivmedel långsiktigt
- Högre inköpskostnad på gas och elbilar
- Konjunktur medför mindre fokus på miljö
- Politiska svängningar

Summering skulle vilja ha

- Långsiktiga politiska beslut
- Större satsningar på inhemska drivmedel
- Mer satsning på infrastruktur, driftsäkrare järnväg behövs

Vi vet att vi är på rätt väg. Medskick till någon annan som ska göra resan till fossilfritt: bestämma sig, härda ut vid motgångar, ha kapitalet för att klara det för det kostar.

Punkt 4. Klimatveckan 2025 och 2026

Klimatveckan 2025 ägde rum i oktober. Årets slogan var ”Tillsammans för en hållbar framtid”, en slogan som vi återanvänt från tidigare år, med ett 40-tal aktiviteter runt om i länet, i år fler aktiviteter gentemot allmänheten eftersom många återbruksaktörer var arrangörer.

Bedömningen är att det blev en bra blandning av aktiviteter som riktade sig till olika målgrupper. Majoriteten av aktiviteterna var under dagtid. Arrangörerna får möjlighet att lämna önskemål på upplägg och kommunikation kring klimatveckan 2026. Inspel vi fått hittills är önskemål om att bättre planera så att eventuella krockar i tid/dag och målgrupp minimeras. Tidig dialog med potentiella arrangörer är viktigt för att säkerställa bra spridning i tid, plats och målgrupp.

Klimatkonferensen

Klimatkonferensen blev lyckad och fick bra betyg i utvärderingen. Det upplevdes positivt att kunna delta på konferensen digitalt. Beredningsgruppen har diskuterat upplägg och för- respektive nackdelar med klimatkonferensen och bedömer att Klimatkonferensens funktion som mötesplats kan stärkas.

2025-12-10

Genomslag i media

Klimatveckan och dess aktiviteter har fått en hel del spridning i media och i sociala medier. Det är främst Klimatpriset som fått genomslag, men även det särskilda fokuset på återbruk och hållbar konsumtion. Flera av Klimatrådets medlemmar la upp information om Klimatveckan i sina egna kanaler.

Ställningstagande

Rådet ställer sig bakom förslaget att:

- Klimatveckan genomförs v. 42 2026.
- Vi återanvänder slogan "Tillsammans för en hållbar framtid" och uppdaterar den visuella identiteten och bildspråk.

Punkt 5. Verksamhetsplan och budget 2026

Till mötet bifogades ett förslag till verksamhetsplan med inriktning och budget för 2026.

Planen beskriver interna aktiviteter i klimatrådssamarbetet exempelvis möten för råd, samverkansarena och beredningsgrupp samt utåtriktade aktiviteter i länet inkluderat klimatveckan, klimatpriset, projektsatsningar och kommunikationsinsatsen "1 av 5 för klimatet".

Ställningstagande

Rådet ställer sig bakom förslaget till verksamhetsplan och budget för 2026 (se bilaga 1 till mötesanteckningarna) och ger i uppgift till beredningsgruppen att koordinera genomförandet av planen.

Punkt 6. Energiplanering och elförsörjning: nulägesbild och samverkan

Vi tar ett helhetsgrepp om det regionala arbetet med energiplanering och elektrifiering. Denna punkt hör ihop med följande punkt om projektet EFFEKT och framtida behov.

Emil Levin, länsstyrelsen, gjorde en genomgång av våra regionala samverkansformer inom området inklusive vad som är på gång inom JET - Jönköpings län elektrifierar tillsammans. Länsstyrelsens arbete med den regionala handlingsplanen för elektrifiering presenterades, inklusive

2025-12-10

preliminära slutsatser från nulägesbeskrivningen samt beskrivning av arbete med scenarier som visar olika vägar fram till visionen om ett plusenergilän.

Transportersektorn som i hög grad använder fossila bränslen har störst potential för elektrifiering. I dagsläget är det generellt god kapacitet i elnätet, med lokala variationer. Det är viktigt att matcha användning med produktion. Nätägare och potentiella användare behöver synka planering i tid.

Förutsättningar för Jönköpings län:

- Transportlän
- Småindustrier och underleverantörer
- Väderberoende produktion
- God utgångspunkt i elnätet med lokala utmaningar
- Risk för att problematiken sprider sig
- Överskattat behov hos användare, bokar upp eleffekt som inte nyttjas

Gemensamma utmaningar:

- Tidsperspektiv
- Förståelse för varandra
- Små aktörer - en stor satsning för en liten kommun kan vara liten för ett stort elnätsbolag
- Omställning av fordonsflottan

Vad kan vi göra idag:

- Rätt energi till rätt sak
- Effektivisering
- Effektivare användning av vårt nät
- Flexibilitet och lagring
- Dialog! De som har bra dialog med elnätsföretagen är mer nöjda med situationen.

Efter nyår går inbjudan ut till nästa stormöte inom JET som är i maj. Alla kommuner får gärna vara representerade.

Inspel från rådet

Synen på oss själva som små aktörer begränsar våra möjligheter att locka till oss näringsliv. Jönköpings län är en otrolig logistikplattform och vi har mycket små problem jämfört med andra platser i Sverige och världen. En grund för JET är att vi har ett jätteläge för etableringar i länet. Vi ska inte förminska det i kontakt med elnätsbolag.

2025-12-10

Det vore intressant att även se industrier och resultaten från länets klimat- och sårbarhetsanalys på kartan över elnätets begränsningar i länet.

Gruppdiskussion

Rådet förde en gruppdiskussion om sina organisationers plats i elsystemet med utgångspunkt i nulägesbeskrivningen:

- Vilka roller och ansvar har var och en?
- Hur skapar vi bättre förståelse för varandras roller och ansvar?
- Hur stor är potentialen för fjärrvärme, att ta vara på spillvärme från industrin?

Sammanfattning av diskussionen

Alla har en roll. Det är en god idé att börja med att hantera sina egna energiförluster. Samverkan i närområdet en möjlighet men medför risker.

Rollerna i elsystemet är tydliga men elpriserna är mycket varierande. Det är svårt att i dagsläget skala upp lösningar för energianvändning kopplat till pris.

Snabba förändringar i förutsättningar försvårar långsiktiga investeringar och mer långsiktighet och politisk stabilitet är önskvärd. Med de förutsättningar som råder behöver vi i länet se till att ingenting faller på att vi är dåligt koordinerade. Det finns särskilt mycket att vinna på samverkan och koordinering inom det här området.

Det är roligt att se staplarna över de positiva förändringar som sker i energisystemet med ökad förnybar elproduktion och det är värt att kommunicera detta också, utöver utmaningarna.

Punkt 7. Lägesrapport från projektet EFFEKT samt diskussion om framtida behov

Natalia Jones, Energikontor Norra Småland, RJL, presenterar resultaten så här långt i projektet EFFEKT som hon projektleder. I projektet kraftsamlar kommuner i länet för att ta fram aktuella energiplaner och integrera energiplanering i den löpande verksamheten, med stöd av Energikontor Norra Småland och Länsstyrelsen i Jönköpings län. Projektet tar också fram analyser, höjer kunskap och ordnar studiebesök samt främjar investeringar och piloter för att höja konkurrenskraften och skynda på omställningen av energisystemet.

2025-12-10

Bakgrund: innan energipriskrisen 2022 sågs tillgång till el som en självklarhet. Nu är förutsättningarna annorlunda och vi behöver samverka och även samplanera och samhandla.

Projektet EFFEKT, 1 april 2023 – 31 juli 2026, har som mål att länets kommuner har tydligt ökat sin kapacitet och beslutsförmåga för att möta samhällets behov av ett tillförlitligt och hållbart energisystem. Nya investeringar och innovativa lösningar har realiserats av det offentliga, energibolag och små och medelstora företag vilket påskyndat energi- och klimatomställningen samt stärkt näringslivets konkurrenskraft.

Några av projektets resultat är att majoriteten av kommunerna deltagit i aktiviteter varav 10 fått direkt stöd i framtagning av sin energiplan, dialog om behov bidrog till etablering av JET, spridning av utbildning, kunskapshöjande och engagemangshöjande aktiviteter och presentationer samt framtagna analyser.

Behov att adressera i ny satsning: Energiplanering som ger effekt genom att gå från samverkan till samplanering - fysisk planering och energiberedskap ses som viktiga inriktningar, efterfrågan av regionalt strategiskt ledarskap. Proaktivt arbete med energiplanering skapar förutsättningar för att attrahera investeringar till länet.

Gruppdiskussion

Under 2026 avslutas projektet EFFEKT, och därför förs en diskussion i rådet om framtida behov och insatser.

1. Delar ni samma bild av de behov som identifierats hittills för att stärka länets konkurrenskraft och skapa ett robust, fossilfritt plusenergilän?
2. Finns det andra behov som ni ser behöver adresseras i en framtida satsning?

Sammanfattning av diskussionen

Delar bilden men näringslivsutveckling bör kopplas ihop med energiplaneringen, det kommer intressera fler och är en lärdom från EFFEKT-projektets studieresa till Skaraborg.

Energiberedskap har potential att lyftas mer. JU ser ganska låg kunskap bland studenter om vad som kan omfattas av begreppet beredskap.

2025-12-10

Ytterligare inspel skickas till Carlos, Lydia eller Natalia.

Punkt 8. Summering och avslutning

Mötet summerades och avslutades. Inbokade möten år 2026:

- 25 mars kl 09:00-12.00
- 23 september kl 09:00-11:00 (digitalt)
- 26 november kl 13.00-16:00

Nästa år är ett möte färre planerat än föregående år och ett möte genomförs digitalt.

Ordförande: Brittis Benzler, landshövding, Jönköpings län.

Ordförande sista timmen: Emma Willaredt, avdelningschef, länsstyrelsen

Sekreterare: Ellinor Allwood, länsstyrelsen